P9_TA(2022)0355

Přístup EU k řízení kosmického provozu – příspěvek EU k řešení globální výzvy

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. října 2022 o přístupu EU k řízení kosmického provozu – příspěvek EU k řešení globální výzvy (2022/2641(RSP))

(2023/C 132/14)

Evropský parlament,

— s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 15. února 2022 nazvané „Přístup EU k řízení kosmického provozu – Příspěvek EU k řešení globální výzvy“ (JOIN(2022) 0004),

— s ohledem na závěry Rady ze dne 11. listopadu 2020 nazvané „Základní směry pro evropský příspěvek při stanovení klíčových zásad pro globální kosmickou ekonomiku“,

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 22. února 2021 nazvané „Akční plán pro synergie mezi civilním, obranným a kosmickým průmyslem“ (COM(2021)0070),

— s ohledem na Pokyny pro dlouhodobou udržitelnost činností v kosmickém prostoru, které dne 20. června 2019 vydal Výbor OSN pro mírové využívání kosmického prostoru,

— s ohledem na otázku ohledně řízení kosmického provozu položenou Komisi (O-000035/2022 – B9-0022/2022),

— s ohledem na čl. 136 odst. 5 a čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,

— s ohledem na návrh usnesení Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku,

A. vzhledem k tomu, že řízení kosmického provozu má pro Unii strategický význam a přispívá k zaručení bezpečného, zabezpečeného a nezávislého přístupu do kosmu, návratu z něj a jeho využívání, přičemž zaručuje dlouhodobou udržitelnost kosmického prostoru a podporuje a zajišťuje trvalou konkurenceschopnost kosmického průmyslu EU;

B. vzhledem k tomu, že v nedávných letech se významně zvýšil počet kosmických operací, družic na oběžné dráze a kosmické tříště; vzhledem k tomu, že tento vývoj vedl k prudkému zvýšení rizika pro bezpečnost družicových kosmických operací a pro udržitelnost kosmického prostoru; vzhledem k tomu, že by to mohlo ohrozit služby poskytované složkami Kosmického programu Unie;

C. vzhledem k tomu, že se objevily nové průmyslové tendence, které vedly ke vzniku komerčnějšího přístupu k využití kosmu, ke vstupu nových neveřejných subjektů do kosmického odvětví, k plánovaným a pokračujícím vypouštěním tzv. „megaseskupení“ na nízkou oběžnou dráhu Země a k dalším komerčním tendencím, jako je těžba ve vesmíru;

D. vzhledem k tomu, že řada technologií poskytuje spolehlivá řešení, pokud jde o kosmický provoz, zahlcení a riziko kolize; vzhledem k tomu, že byla vyvinuta řada inovací EU a soukromých a veřejných iniciativ týkajících se zjišťování a sledování kosmické tříště; vzhledem k tomu, že metody (automatizovaného) předcházení kolizím kosmických lodí, předcházení vzniku kosmické tříště, snižování jejího množství a techniky jejího odstraňování a řešení tohoto problému jsou účinnými nástroji, které vyžadují náležitý regulační a prováděcí rámec;

E. vzhledem k tomu, že Kosmický program Unie zahrnuje složku pro získávání poznatků o situaci ve vesmíru, jejíž součástí je dílčí složka pozorování a sledování vesmíru, která představuje provozní pilíř řízení kosmického provozu;

F. vzhledem k tomu, že na rozdíl od ostatních (dopravních) sektorů neexistuje pro řízení kosmického provozu ve stejném rozsahu komplexní mezinárodní regulační rámec s podrobnými pravidly a technickými specifikacemi a je omezen na dobrovolné pokyny;

1. vítá plánovaná opatření navržená ve společném sdělení nazvaném „Přístup EU k řízení kosmického provozu – Příspěvek EU k řešení globální výzvy“;

Čtvrtek 6. října 2022

2. vítá nedávný vývoj v kosmickém odvětví, kdy na trh vstupují nové společnosti, a zavádění služeb poskytovaných různými složkami Kosmického programu Unie na trh;

3. zdůrazňuje, že nárůst kosmických operací, počet subjektů působících v kosmickém odvětví a nebývalý nárůst velikosti konstelace družic jsou kvantitativní aspekty, které představují závažné problémy, jež je třeba řešit, a to zejména prostřednictvím preventivních opatření a vytvoření a zavedení pokročilých, automatizovaných metod, jako je automatizované předcházení kolizím; v tomto ohledu zdůrazňuje, že umělá inteligence, vysoce výkonná výpočetní technika a strojové učení představují technologie umožňující požadované procesy automatizace a sledování;

4. poukazuje na to, že k řádnému řízení kosmického provozu jsou zapotřebí údaje založené na kvantitativním měření a měřicích nástrojích, a z tohoto důvodu je také nezbytné zvýšit počet a kvalitu senzorů a zajistit spolehlivé sdílení údajů a pokrok ve věci kosmické tříště;

5. zdůrazňuje, že rozvoj kosmického odvětví vyžaduje, aby EU přijala strategický a ambiciózní přístup pokrývající regulační aspekty, mezinárodní rozměr a služby pozorování a sledování vesmíru;

6. zdůrazňuje, že je třeba prosazovat mezinárodně uznávanou definici řízení kosmického provozu, aby se zajistilo společné chápání všech parametrů, čímž by se přispělo k bezpečnosti kosmických operací ve stále zahlcenějším kosmickém prostoru;

7. domnívá se, že za účelem zaručení bezpečných a zabezpečených kosmických operací by měl jasný regulační rámec pro činnost v kosmickém prostoru sloužit jako základ pro zajištění rovných podmínek pro tuto činnost v celé EU a komplexní rámec pro závaznou evropskou legislativu v oblasti kosmického prostoru; vyzývá Komisi, aby vytvořila soubor pravidel, norem, technických specifikací a pokynů EU a aby tato pravidla aktivně prosazovala na mezinárodní úrovni;

8. poukazuje na to, že zabezpečení a bezpečnost je třeba zohlednit již ve fázi návrhu a že kosmické prostředky a jejich vypouštění do vesmíru se musí od fáze návrhu zakládat na udržitelnosti, přičemž stávající osvědčené postupy a pokyny nejsou využívány v dostatečné míře a roztříštěnost neusnadňuje účinný široce pojatý přístup; poukazuje na to, že tyto změny by měly být navrženy pečlivě a jasně, aby se podpořilo rychlé mezinárodní zavádění a zabránilo se nadměrné administrativní zátěži kladené na kosmické odvětví;

9. vyzývá Komisi, aby zohlednila jak civilní, tak obranné/bezpečnostní potřeby, posoudila dopad vývoje řízení kosmického provozu na evropské veřejné a soukromé zúčastněné strany a aby rovněž konzultovala se zainteresovanými zúčastněnými stranami ze třetích zemí;

10. vyzývá Komisi, aby navázala kontakt se třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi, aniž by byla dotčena autonomie Unie;

11. vyzývá Komisi, aby posílila služby Unie v oblasti pozorování a sledování vesmíru, pokud jde o shromažďované údaje, analýzy opětovného vstupu a roztříštěnosti, a aby dále rozvíjela databázi EU pro pozorování a sledování vesmíru zahrnující zjištěné, katalogizované a předpovídané pohyby kosmických objektů;

12. zdůrazňuje, že je třeba podporovat rozvoj zlepšených kapacit pro pozorování a sledování vesmíru a oživit výzkum a inovace v oblasti řízení kosmického provozu;

13. zdůrazňuje, že naléhavým problémem je kosmická tříšť a že je třeba provést operace k řešení tohoto problému; vyzývá tedy Komisi, aby více investovala do výzkumu a zavádění technologií snižování množství kosmické tříště využitím veškerých možností financování výzkumných a inovačních činností ze strany EU prostřednictvím programu Horizont Evropa, mise kosmického výzkumu Cassini–Huygens, pilotních projektů, včetně součinnosti mezi různými programy EU a vnitrostátními fondy a jejich kombinování, a v nejvyšší možné míře finančních prostředků Evropské kosmické agentury;

14. vyzývá Komisi, aby vyvinula veškeré politické a diplomatické úsilí, včetně zapojení OSN, s cílem vytvořit komplexní mezinárodní přístup pro uplatňování společných norem a pravidel a pro provádění konkrétních řešení v oblasti řízení kosmického provozu na globální úrovni;

15. vybízí Komisi, aby usnadnila účast EU na dohodě OSN o pomoci kosmonautům ([1]), úmluvě OSN o odpovědnosti ([2]) a úmluvě OSN o registraci ([3]);

16. vyzývá Komisi, aby do roku 2024 vypracovala návrh právního předpisu v oblasti řízení kosmického provozu, který se bude týkat i systému správy a povinností navrhované Agentury EU pro Kosmický program a začlenění řízení kosmického provozu do příštího kosmického programu, a to na základě přezkumu víceletého finančního rámce na období 2021–2027 v polovině období a současného Kosmického programu Unie;

17. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě a vládám a parlamentům členských států.

([1]) Dohoda o pomoci kosmonautům a jejich návratu a o vrácení předmětů vypuštěných do kosmického prostoru z roku 1967.
([2]) Úmluva o mezinárodní odpovědnosti za škody způsobené kosmickými objekty z roku 1971.
([3]) Úmluva o registraci objektů vypuštěných do kosmického prostoru z roku 1974.